

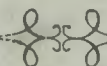
A TISZÁNINNEI HELV. HITV. EGYHÁZKERÜLET

1861-ik évi április 30-án s május 1, 2 és 3-ik napján

MISKOLCON

TARTOTT

GYÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

A tiszáninnyi helv. hitv. egyházkerület, ápril 30-án és május 1, 2 és 3-ik napján tartotta közgyűlését Miskolcon főtiszteletű Zsarnay Lajos szuperintendens, s első nap jelen volt legidősb segédgondnok tts. Fáy Gusztáv, majd következő napokon nagys. Nagy Gedeon a. borsodi segédgondnok urak kettős elnökségük alatt, az egyházmegyék részéről küldött egyházi és világi buzgó képviselők közremunkálásával.

Az egyházmegyék képviselői voltak :

Az abauji egyházmegyéből.

Dr. Ferenczi József esperes, kassai
Kérészy Mihály, alsó-vadászi.
Futó Dániel, szikszói
Balla József, bódi lelkészek.

Vendégly József, h. segédgondnok.
Bárcay Ödön, e. m. tanácsbíró.
Szathmáry Miklós, e. m. tanácsbíró.

Alsóborsodi egyházmegyéből.

Édes Albert, esperes T. tarjányi
Orosz Pál, H. papi
Orbán Mihály, tiza-nánai -
Vattay Sándor, sajó-keresztúri
Fekete Károly, ónodi lelkészek.

Tolcsvai Nagy Gedeon, segédgondnok.
Bay Bertalan, e. m. tanácsbíró.
Szentimrey József, tanácsbíró.

Felsőborsodi egyházmegyéből.

Szakal László esperes, sajó-vámosi	Ragályi Károly, főiskolai gondnok.
Somossy Sámuel, szentpéteri	Fekete András, e. m. tanácsbíró.
Némedy József, vadnai	Ragályi Ábrahám, e. m. tanácsbíró.
Debreceny Gábor, f. nyárádi lelkészek.	Szathmári Király György e. m. tanácsb.

Gömöri egyházmegyéből.

Szentpétery Sámuel esperes, pelsúczy	Fáy Gusztáv, segédgondnok.
Tompa Mihály, hamvai	Dapsy Vilmos, e. m. tanácsbíró.
Maklár Pap Lajos, berzétei lelkészek	Dapsy Pál, e. m. tanácsbíró.
	Csider Antal, e. m. ügyész.

Tornai egyházmegyéből.

Lovass Sámuel, esperes, szilicei.	Lovász Miklós, segédgondnok.
Apostol Péter, körtvélyesi lelkészek.	Papp János, e. m. tanácsbíró.

Ungi egházmegyéből.

Szabó Endre, esperes, csicseri	Kovács Károly, e. m. tanácsbíró.
Németh Imre, bézsi	Ólcsváry Gábor, e. m. tanácsbíró.
Makay Dániel, ungvári lelkészek.	Kando Kálmán, e. m. tanácsbíró.

Alsózempleni egyházmegyéből.

Hegedűs László, esperes, sárospataki	Erdélyi János, e. m. tanácsbíró.
Kőrösi István, harkályi	Szabó Sámuel, e. m. tanácsbíró.
Szekeres János, lúczy	
Anti János, tályai lelkészek.	

Felsőzempleni egyházmegyéből.

Laki Endre, esperes, izségi	Cseley János, e. m. tanácsbíró.
Kálniczky János, mihályi	Pilissi Zsigmond.
Bálint József, lasztóci	Payzos János.
Molnár István, miglészi lelkészek.	
Kun Bertalan, e. k. főjegyző	Piskóty János, vil. jegyző.
Csoma Mihály, sárospataki	Kun Dániel, főiskolai
Árvai József, képezdei	Bakos Antal, ügyvivői pénztárnokok.
Pásztor Dániel, miskolci tanárok.	Horváth Antal, e. ker. ügyész.

Főtiszteletű szuperintendens úr szivet emelő buzgó fohászban segedelmet esd-
vén a mindenhatótól, megkezdendő tanácskozásunkra, majd az egyházra,
a hazára és összes nemzetre, a közügyek feletti komoly és higgadt tanács-
kozással, hívta fel figyelmünket s a gyűlést megnyitottnak jelenté ki:
s először is:

I. Megható érzékeny szavakban terjeszté elő, azon szomorú körülményt, mi-
szerint, közösen tudva levén, hogy a hazaszerte gyászolt nagy hazafinak Palócy
Lászlónak, Miskolc városa országgyűlési volt képviselőjének, alsóházi korelnöknek
hideg tetemei mai nap reggeli 9 órakor fognak innepélyes gyászpompával, a városba

behozatni, mely alkalommal tartandó gyászimát, maga szuperintendens úr fogván mondani, kérdésbe teszi, ha vajjon megkezdessenek-e a tárgyalások a gyászszertartás előtt? vagy pedig, mivel kegyeletes kötelességünk hozza magával azt, hogy a haza szolgálataiban elaggott, s annak java munkálásában kidőlt, s egyházunkra nézve is sok érdemmel diszlett nagy férfiú hullájának innepélyes behozatala gyász alkalmával egyházkerületünk is képviselve legyen, nem volna-e tanácsosabb a tanácskozást addig megsem kezdeni? határozatott:

hogy először is mély fájdalmát jegyzőkönyvileg kijelenti egyházkerületünk, a haza egyik leghűbb fiának, s protestáns egyházunk volt lelkes tagjának elhunytá felett, — ki élte alkonyának vespő napjait is a haza boldogítására kívánta szentelni, s hazafiúi nemes kötelességének ismeri, mind a bevonulási gyászünnepélynél, mind az öröknyugalomra tétel alkalmával tartandó vallásos gyászszertartáson testületileg megjelenni. Azonban míg a gyászünnepély megkezdetnék is, jelen gyűlésünkön elintézésre várakozó ügyek nagy halmaza miatt, a tárgyalások megkezdése, mulaszthatlan szükségé vált. Azért is

II. A tanácskozás sikeresb folytathatása szempontjából, de fennálló törvényes szokásinknál fogva is, miután világi elnökünk ő nagyméltósága, magas hivatalos állásával együttjáró nehéz gondjai miatt jelen gyűlésünkön meg nem jelenhetett, jelen volt, s hivatalánál fogva legidősb segédgondnokunk Fáy Gusztáv úr kéretett fel a világi elnökszék elfoglalására. Ennek megtörténtével, hiányzó segédgondnokaink elmaradása, részint országgyűlési képviselőkké lett elválasztásuk, részint más alapos okok bejelentése által indokoltatott.

III. Egyházkerületi vil. jegyző Fazekas József úr, megyei tisztviselővé lett elválasztatása, s ez által megsokasodott hivatalos foglalatosságai miatt jegyzői hivataláról lemondván

Méltó sajnálattal vette egyházkerületi közönségünk, a munkás s pontosságáról ismeretes férfiúnak véletlen lemondását: s mivel a jegyzői hivatal személyzete különben sem volt kiegészítve, e hivatal rögtöni betöltését szükségesnek ítélte. Azonban mielőtt e tárgyba bocsátkozott volna, különösen a levéltár pontosabb kezelése, s a feletti ügyelet szempontjából célszerűnek vélte, a jegyzői kar különösb teendőit pontosan körvonalozni. Elrendelte azért, hogy mivel a jegyzőkönyvek kinyomatása által, az eddigi expeditió, mely egyenesen a világi jegyző terhe volt, sok részben megkönnyült, s oly dolgokra vonatkozik, melyek inkább a főjegyzői hivatal körébe tartoznak; továbbá, mivel a levéltár is szükségképen csak egy egyénnek felelős felügyelete alatt lehet kellő biztonságban, s e felügyelet, mint hivatalánál fogva hon tartozkodónak, az e. ker. főjegyzőnek inkább keze ügyében esik: a levéltár ennek felelős gondoskodása alá rendeltetik, a világi jegyzőnél egyedül az okiratok registrálása hagyatván meg. Fizetésük pedig akkép határozatott meg, hogy a főjegyző 140, a világi jegyző pedig 80 o. é. forintot veendő fáradsága díjában.

Ekkép körvonaloztatván a jegyzői kar különösebb teendői, a megürült világi jegyzői hivatal betöltése titkos szavazás által eszközöltetett: melynek eredménye lón, hogy ügyvéd, Piskóty János úr, általános szavazat többséggel jegyzővé választatott, s főjegyző Kun Bertalan úr megbízott, hogy elválasztatásáról, a tisztelt férfiut mielőbb értesítse.

IV. Ennek folytán felbontattak a Sátoralja-ujhelyi gyűlés VIII. pontja alatt, az e. ker. aljegyzői állomás betöltése végett kijelent egyénekre beadott szavazatok is; melynek eredménye lón:

hogy idősb Maklári Pap Lajos úr, berzétei lelkész, általános többséget nyervén, aljegyzői hivatalában megerősítettett.

V. Előadatván egyházkerületi főjegyző úr által, mikép az e. k. leveltár helyiségének bolthajtása megrepedezvén, sürgetős kijavítást igényel, valamint annak kitisztítása is szükséges:

E tárgyban a helyszíniére kiküldetnek nt. Édes Albert esperes, főjegyző Kun Bertalan és Ragályi Ábrahám urak, oly utasítással, hogy szakértő egyént vévén magok mellé, a szükséges javítások iránt tegyék meg a kellő vizsgálatot, s a költségvetést mellékelve, e tárgyban jelentésüket még jelen gyűlésünkre adják be.

VI. A dunántúli helv. hitv. egyházkerület Rév-Komáromban 1860-dik év szept. 19- s 22-dik napjain, Székes-Fehérváron okt. 25—28-dik napjain, a tiszántúli helv. hitv. kerület Debrecenben 1860. okt. 6-án s több napjain, a tiszai ágostai hitvallásu egyházkerület Késmárkon 1859. szept. 27—29-dik napjain, s Miskolcon 1860. aug. 1. 2. 3-dik napjain, a dunántúli ágostai hitv. egyházkerület Győrben 1860. aug. 22. s 24-dik napjain, a bányai ágostai hitv. evang. egyházkerület Pesten 1860-ik július 17—19-dik napjain, s ugyanott 1860. okt. 8—11. napjain tartott közgyűléseinek jegyzőkönyveit megküldvén.

A testvéri egyetértés ezen megújított nyilatkozatait, ezúttal is, mint mindenkor kedvesen fogadja egyházkerületünk, s a szeretet ezen kapcsolatának folytonos föntartása s erősítése tekintetéből ezen az egyetemes egyházra csak üdvöt hozó kölcsönös érintkeződést, ez ügyben hozott határozatához híven, részéről is viszonzni kedves kötelességének tartandja.

VII. Mtgos kiscsoltói Ragályi Károly főisp. és főiskolai algondnok ur indítványozá: miszerint a legközelebb lefolyt nehéz idők gyászos eseményei, mint nemzetünkre, ugy egyetemes egyházunkra nézve, oly tanulsággal gazdagok lévén, hogy azok után a mult emlékeit kegyelettel felkeresni szerető maradék, ott, hol egy részről az elnyomás vaskezét, más részről a meghajolni nem tudó bátorság diadalát látja; jövőjét illetőleg, csak hason nemes tettek megedhet fel; ohajtandó lenne, hogy egy történelmi irat szerkesztetnék, mely ezen idők vizsályos eseményeit, egyházunkat illetőleg, hű képben adná át s örökítené az utókor számára és tanulságaul.

A hazaszeretet s vallásos buzgalomtól áthatott kebelből eredett indítvány egyhangúlag elfogadtatván, határozatott: hogy minden e nehéz idők eseményeire vonatkozó, s ugy egyháztestületeket, mint iskolákat és egyeseket érdeklő adatok összeszerzése, az illető esperesi s főjegyzői hivatalok és főiskolai igazgatóságok által eszközöltessék, hogy azok hova hamarább az egyházkerületi kormányzéknek beadatván, e történelmi irat szerkesztése iránt a kellő intézkedések megtétethessenek.

VIII. Olvastatott a sárospataki gimnáziumi igazgatóság két pontból álló jelentése, egyikben a 8. gimnáziumi osztály tudományos s erkölcsi előmenetéről szolló táblázatot, mint az első félévi közvizsga eredményét két példányban a nm. MKH. tanács s egyházkerületünk használatára benyújtja, másikban előterjeszti, a nm. MKH. tanácstól 8379. sz. a. közvetlenül a gimnáziumi igazgatósághoz leküldött utasítást, melyben Magyarország történelme s földiratának már ezen iskolai tanév utó felében, ha bár más tantárgyak kevésbé fontos szakainak rövidítésével leendő taníttatása meghagyatik s egy úttal az igazgatóságtól e rendelet mikénti kiviteléről mielőbb jelentéstétel kívántatik.

Első pont alatt az iskolai táblázatok felterjesztése felőli jelentés tudomásul vétetik.

Mi illeti a nr. MKH. tanács útján leérkezett s gimnáziumaink belszoervezésére vonatkozó rendeletet, melyben iskoláinkban tantárgyul a magyarhoni történelmet s földiratot más tantárgyak kevésbé fontos szakainak rövidítésével is a tudományok sorába mielőbb beosztatni megahagyá; noha örvend egyházkerületünk azon, hogy a nm. helytartótanácsal, az oktatásügy e nemzeti irányban sürgült fejlesztésének terén találkozik, de méltó aggodalom s fájdalmas megütközés nélkül nem nézheti, mikép tanügyeink elrendezésében az 179°/₁. 26. t. c. alapján birtoklott önkormányzati jogos állásunkat tekintetbe sem véve, magát szuperintendensi hivatalunk mellőzésével nemcsak sárospataki gimnáziumunk igazgatóságával teszi közvetlen érintkezésbe, hanem a tantárgyak beosztása s így a tanrendszer átalakítása ügyében is hatóságilag intézkedni kíván.

Annál fogva most és ily esetben mindenkor visszautasítandván hasonló jogtalan beavatkozást, kijelentjük tiszteletteljesen, mikép gimnáziumunk belügyei rendezésére nézve, hatósági jogát semmiféle polgári kormányhatóságnak el nem ismerjük; hanem úgy a kézi könyvek megválasztása, mint a tanrendszer újra alakítása fontos ügyét egyházkerületünk kizárólagos jogául ismeri, s ott, hol főiskolánk belügyeire nézve a m. polgári kormány nyal és megfordítva a m. polgárkormány főiskolánkkal közlekedni akar, más közlekedési útát ismerni soha nem fog azon kívül, melyet az 179°/₁. 26. t. c. úgy a magas kormány, mint saját egyházi hatóságunk elébe kiszab: tudniillik a szuperintendensi hivatalt.

És ezen általunk helyeslett úton járván el a sárospataki gimnáziumi igazgatóság most is, midőn a táblázatok at egyházkerületünk útján terjeszti fel a magas MKH. tanács elibe, valamint arra nézve is, hogy a n. mltságú MHK. tanács által taníttatni rendelt tanok beosztása iránt a kellő intézkedéseket, egyházkerületünk utasítása nyomán, de önbelátása szerint is elébb megtette, mintsem erre bárhonnán is, idegenszerű intést vett volna, a tanári testület ezen jogos és protestans elveinkhez hű eljárása teljes méltánnyal találkozott, s jövőre is oda útasíttatik, miszerint hasonló előforduló esetben egyedül a ft. egyházkerületi kormány útján tegye meg szükséges jelentését a polgári kormányhatósághoz. E határozat értelmében szuperintendensi hivatalunk tisztelettel emlékeztetni fogja a magas MKH. tanácsot az állam, és protestans egyházunk közt törvény által kijelelt és szentesített azon jogviszonyra mely az iskoláink mint féltve őrzött kincseink feletti jogos és egyedüli intézkedés hatalmat számunkra minden körülmények között s minden megtámadások ellen biztosítja.

IX. Nt. Hegedűs László a. zempléni esp. ur előterjesztvén, mikép az egyetemes tanügyi választmány legközelebb Pesten tartott értekezlete a szélyelágazó elvi különbszések miatt új iskolai tanrendszert nem dolgozhatott, mely körülményt, említett értekezletnek hozzánk érkezendő jegyzőkönyve fog igazolni. Egyházkerületünk az annyira fontos új iskolai tendszer megalapítását, mely főiskolánk felvirágzásának egyedüli feltétele, továbbra is a testvér egyházkerületek közös elvekbeni megállapodásának kétszeges kimenetelétől nem függeszthetvén fel

Egyhangú vélemény folytán kimondatott, miszerint a tanügy-rendezés égető kérdésének megoldásával tovább nem várakozunk, hanem e gyűlés kebléből egy küldöttség neveztessek ki, mely haladéknélkül fogjon az iskolai függő kérdés megoldásához, s rendezze a tanügyet oly alapon, mely korunk kívánalmának, tekintettel a poroszlói egyházkerületi gyűlés tanügyi választmánya munkálatára, nem különben a sárospataki iskolai igaz-

gatóság által legközelebb felterjesztett iskolai rendszer tervezetére—teljesen megfeleljen.

Vezérelvek melyekre a küldöttség munkálatát alapítsa, legyenek következők:

- 1) a gimnázium 8 osztályú legyen,
- 2) a 8 osztályban 8 tanár működjék,
- 3) a tisztán filozófiai tanok a gimnáziumiaktól különíttessenek el,
- 4) a 8. osztály úgy állíttassék fel, hogy ezután elkülönítve ne legyen az alsó s felső gimnázium.

Átalában a gimnáziumi 8. osztály úgy szervezendő, mikép a tudományok egymást kirekesztő és így ismétlésekre nem szorított beosztására, ne, hogy ugyanazon egy tantárgy két ízben is előforduljon, fő figyelem legyen fordítva; továbbá a kinevezendő küldöttségtől véleményezés kéretik az iránt is, vajjon az alsóbb osztályokban régi gyakorlat szerént, mint közönségünk egyrésze óhajtani látszik, nem taníthatnának e végzett (primarius) theologusok? nemkülönben felkéretik a t. küldöttség, figyelmét az idemellékelt tanári munkálat szemelőtt tartásával az akadémia rendezésére fordítani, s e kérdést: valyon a gimnázium valamint a képezde, az akadémiától elkülönített, vagy egyesített kormányzat alatt legyen-e jövőre? megvitatni, s eldönteni.

A küldöttség tagjai: mélt. Ragályi Károly, főiskolai algonodnok úr elnöklete mellett nt. Kun Bertalan egyházk. főjegyző, Hegedűs László alsózempléni, Édes Albert alsóborsodi esperesek, tek. Zsarnay Imre, Szathmári Király Pál; tanárok közül Sárospatakon Erdélyi János, Csoma Mihály Árvai József, Miskolcraól Pásztor Dániel.

Bevégezvén feladatát a nt. küldöttség, munkálata eredményét közölje a ft. tiszántúli egyházk. tanügyi választmányával s ugyan annak közremunkálásával a két tiszai egyházk. részére az új iskolai tanrendszert készítse el, s azt a Sárospatakon legközelebb tartandó egyk. közgyűlésünknek terjeszse elő, hogy a jövő tanév kezdetén azonnal életbe léptessék.

X. A n. mélt. magyar kir. Helytartótanács a 36,208 sz. alatt kelt leiratánál fogva, a tiszáninneri helv. hitű egyházker. Sajo sz. Péteri 1855. sept. 30, s okt. 1. 2-dik napjain és Miskolczoni 1858 apr. 20, 21 és 22-dik napjain tartott közgyűlésének a cs kir. miniszterium által fölkiánt jegyző könyvét vissza küldvén

Tudomásúl vétetik, s a visszaküldött jegyzőkönyvek a levéltárba betétetni rendeltetnek.

XI. Erdélyi János s pataki főiskolai igazgató tanár úr jelenti, miszerint: az ezen főiskolában felállítatni célba vett akadémiai tanszékekre a báró Vay Miklós főgonodnok ő kegyelmessége föl hívására a haza minden részeiből—már eddigelé mintegy 26,500 oszt. forintnyi ajánlattételek történtek különböző egyes alapítók által:

A már eddig is meglepő eredmény a legszebb reménnyel táplálja egyházkerületünket, hogy a kitűzött nagy cél létesítéséhez szükségelt alap-tőke előálland. S kedves kötelességének ismeri egyszersmind egyházkerületünk, azon nagy férfú iránt, kinek buzgó tevékenységéhez, s kinek hazaszerte tisztelt nagy nevéhez ebbeli reményeink csatolvák, legmélyebb há-láját nyilvánítani; kérvén az egek urát, hogy becses életét, melyet egészen hazájának s vallásos felekezetének szentel sok évekre terjeszse! A folyó ajánlatoknak, egyházi és politikai hírlapokban, vagy folyóiratokban közlésével Erdélyi János igazgató tanár úr bíztatik meg.

XII. A S. a. ujhelyi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyve III-dik számának utolsó tétele nyomán jelentetik: hogy a jövedelmi táblák az egyházkerület részéről az ez

ügyben kinevezett s Pesten működendő küldöttségnek beadattak, de az működését jelenleg felfüggeszté:

Az ez ügyben teendő további munkálatok egyházkerületünk részéről is, azon hitben és reményben függesztetnek föl: hogy a mennyiben a jelenleg együtt lévő hazai törvényhozás teljes igyekezete, az 1848-diki hazai törvények életbe-léptetése, s ezen törvények, egyházaink, és iskoláink köz-költségei fenntartását világosan biztosítják, ezen célba vett egyházi közpénztár létrehozása ez esetben idő-előttivé váland.

XIII. A Sátoralja-ujhelyi jegyzőkönyv 40-ik pontja alatt kiküldött választmány egyik tagja t. Kun Bertalan főjegyző ur szóval tévén jelentést az iránt, miszerint Szentgyörgyi Ede ügyvéd urral, az Ember Pál — féle behajtott tőke, s azután bevett kamatok ügyében személyesen értekeztvén, a t. ur oda nyilatkozott, hogyha az egyszer már elengedett kamat rajta leendő bevétele tovább is sürgettetik, ő kész leendő tárgyban magát új pör megkezdése által igazolni és kárpotólni, mely esetben egyházkerületünkre nézve a már ő általa megígért tőke befizetését is ingóvá és bizonytalanná tenné, különben pedig t. Szentgyörgyi Ede ur elébbeni ígérését beváltja, s a tőkét szabályosan kiállítandó kötelezvénynyel biztosítani fogja.

E tárgyban tek. Dapsy Vilmos, Horváth Antal e. k. ügyész és Kun Dániel főiskolai pénztárnok urak bizatnak meg, oly utasítással, hogy Szentgyörgyi Ede urral ez ügyet igyekezzenek úgy kiegyenlíteni, miszerint, a tőke oly kötelezvénynyel biztosítassék, mely a kérdéses tőke törvényes behajtása iránt kelt törvényszéki ítélet napjáról keljen, valamint a kamat is azon naptól kelve számíttassék és fizetessék be: ellenesetben ha Szentgyörgyi Ede ur ezen határozatunkat teljesíteni vonakodnék, a végrehajtás ellene azonnal rendeltessék meg.

XIV. Ugyancsak említett jegyzőkönyv 40-ik pontja, s harmadik tétele alatt a néhai gróf Buttler féle végrendelet tárgyában jelentetvén, miszerint pesti ügyvéd tek. Kapcy Tamás ur, az e tárgyban reábizott eljárás végrehajtása tekintetiből részletes utasításokat kíván:

A tisztelt urnak ez ügybeni eljárás iránti szives készsége részünkről méltánylattal fogadtatott: de mivel főiskolai algondnok mélt. Ragályi Károly ur, ki főiskolánk ügyei által mindig buzgón érdekeltetik, jelenleg hivatalos állásánál fogva huzamosabban Pesten mulat, ez ügybeni bizonyos tudomás-szerzésre, mint főiskolánk ügyeiben közelebről érdekelt, ő méltósága kéretik fel, oly szives figyelmeztetéssel, hogy magát pesti ügyvivő tek. Polgár Mihály urral érintkezésbe tevén, szerezzen e tárgyban biztos tudomást, s ez iránt jövő közgyűlésünket értesíteni sziveskedjék.

XV. Gyűlésünk második napján, a világi elnökséget legidősb segédgodnok tolcsvai Nagy Gedeon ur ó nagys. foglalván el, az első napi jegyzőkönyvek hitelesítették. Majd az egyházkerületi jegyzői hivatal betöltése előző napon megtörténvén, a megválasztott új jegyzők Piskóty János hites ügyvéd s Maklári Pap Lajos gömöri e. megye főjegyzője szokott eskü letétele mellett hivatalukba bevezettettek.

XVI. Jelenti főtiszt. szuperintendens ur miszerint a sárospataki főiskolai k. erkölcs és gyakorlati paptan pályázat útján betöltetni határozott tanszékére mindössze nem több mint két pályázó jelentkezett u. m. nagyt. Kolos Dániel, Gömörben vályi lelkész és tiszakeresztúri helyettes lelkész t. Gonda László urak.

Mindkét rendbeli szabályszerűleg felszerelt folyamodvány, miután a pályázati eljáráshoz megkívántató kellékek egyikből sem hiányzottak a pályázó uraknak ugy tudományos képzettségök, mint nemes erkölcs.

jellemök tisztán kiderült, nem volt egyéb hátra mint az új tanárt a két pályázó közül titkos szavazat útján megválasztani.

Megtörténvén a titkos szavazás, nagytt. Kolos Dániel vályi lelkész ur 19 szavazattal, t. Gonda László ur 18 szavazatának ellenében a ker. erk. s gyakorlati paptan székére tanáruul megválasztatott.

Nagytt. Kolos Dániel urat tanárságra lett megválasztatása felől a jegyzői hivatal szokott mód szerint értesítse azon figyelmeztetés mellett, miszerint tanári székébe leendő ünnepélyes beigtatása folyó év jul. 14. meg fog történni, hivatalát pedig folyó év szeptember 1-ső napján kezdendi meg.

XVII. Olvastatott a tábori lelkészi hivatalok életbe léptetése iránt legfelsőbb helyről kiadott, s a n. mélt. MKH. tanács útján 1861. március 20. leküldött legkegyelmesebb királyi határozmány s ennek csatolmányában tiszántúli szuperintendens főtiszteltetű Balogh Péter urnak szuperintendensi hivatalunkkal ama nézetét közlő át-irata, miszerint a tábori lelkészi állomások betöltése szükségének előfordultával a négy testvér szuperintendensi hivatal kölesönös értesítéssel legyenek egymás irányában a felől, melyik egyházkerületből kik és melyik állomásra folyamodtak vagy neveztetek legyen ki? nehogy ezentúl is mint közelebb Dúl Bénéjamin tábori lelkészségre lett megválasztatásával, mely kinevezés illető egyházi főnökség tudtán kívül történt, ne méltatlan, hanem érdemes egyénekkal töltsenek be a megüresedő tábori lelkészi állomások.

A magas kormánynak a tábori lelkészi hivatalok életbe léptetése iránti kegyelmes határozmányja azzal a hálás elismeréssel fogadtatik, melyet érzünk kebelünkben, valahányszor Isten szent országa terjesztése, közvetve pedig a lelkészi gondviselés nélkül szükölködött hitsorsos katonák lelki szükségök kielégítése körül célszerű lépések tétettek.

Ft. Balogh Péter szuperintendens ur itt közlött nézeteit pedig teljesen osztva, javaslata folytán határoztatott, miszerint valamelyik tábori lelkészi állomás megüresedésével a szuperintendentiák valamelyikében ajánlkozó egyén, akár meghívás, akár ajánlkozás útján történt légyen is tábori lelkészi hivatalra célba vett alkalmaztatása, ne mellözze semmi esetben az illető egyházi kormányt, hanem annak hatóságától kiveendő bizonyítványok s ajánló levelek előszerzése mellett ismerje mulaszthatlan tisztének tábori lelkészi állomása elfoglalását, melynek megtörténtével, mint már rendes tábori lelkész egyházi szempontból azon szuperintendens felügyelete alatt álljon, melyiknek szuperintendentiájából megválasztatott, s illető szuperintendensének évnegyed, vagy legalább félévénként jelentést tartozék tenni az egyházi szolgálatok teljesítése felől addig is, mig a tábori lelkészeket kötelezo egyházi utasítás a négy egyházkerület konventjén elkészülne.

XVIII. A magyar tud. akadémia által 1861. marc 31. napján szabályos betöltés végett hozzánk küldött, 370 darab statistikai rovatos táblázat összeszedése jövén szóba :

Miután a táblázatok annak idejében az egyházmegyéknek kiosztattak, most azok mielőbbi beküldésére nt. esperes urak ezennel figyelmeztetnek.

XIX. A gömöri egyházmegyének még mult 1857. decemb. 16-kán a cs. kir. minisztériumhoz intézett abbeli folyamodására, hogy a zádorfalusi egyházban lakó ágostai hitvallású hívek, a két vallásbeli felekezet között fenálló szerződés szerinti rendes papbér felének fizetését megtagadván, az e miatt kívánt cs. kir. szolgabirói helytelen eljárást megsemmisíttetni kéri, f. évi 8211. sz. alatt kelt, az ügyet egyházi utra tartozónak nyilvánító helytartósági leirat felolvastatván :

Az ezen ügyet tárgyzó kéri egyesség ujbóli megvizsgálása végett

Gömör megyei esperes Szentpétery Sámuel ur elnöklete alatt Simon József bódvai lelkész, Fáy Gusztáv és Ragályi Ábrahám egyházm. tanácsos urak akként küldetnek ki, hogy magokat evangelikus atyánkfiai küldöttségével ft. szuperintendens úr közbenjárása útján érintkezésbe tévén, majdan az eredményről véleményes jelentésöket beadni szíveskedjenek.

XX. Szabolcs megye közönsége f. évi apr. 9-én tartott Bizottmányi közgyűléséből az anyakönyvi kivonatoknak a megyei levéltár számára 1848-dik évről kezdve egy év alatti megküldésére keresvén meg.

Szabolcs megyebeli egyházközségeink lelkészei az illető anyakönyvi kivonatok betérjesztésére utasítatván, általában megújttatik azon határozatunk, hogy anyakönyveink ezentúl is két egyenlő eredeti példányban vezetessenek. Az anyakönyvek egyarányosítása tekintetiből pedig alsó zempléni esperes nt. Hegedüs László, és Szabó Sámuel egyházm. tanácsos urak az iránt küldetnek ki, hogy azt, valyon a küzelebb lefolyt gyászos emlékü 11. év alatt a rovatokkal foglalkozott kormány által az anyakönyvek vezetésénél általában vagy helyenként az eddigitől eltérő változtatások nem tétettek-é, s valamely újabb változtatás nem lenne-é célszerű? vizsgálják meg, az anyakönyvek formájára készítsenek mintát, s véleményes jelentésöket mielőbb beadni szíveskedjenek.

XXI. Heves és Külső-Szolnok t. e. vármegye az ifjak házasesodási idejére vonatkozó 1861. jan. 9. kelt közgyűlési határozatát közli szuperintendensi hivatalunkkal, mely szerint a házaspárok egybekelésére semminemű polgári s más egyházi jogkörön kívül eső megszorítást nem ismervén el kötelezőnek, e szellemben kéri utasítatni a lelkészi hivatalokat.

Tudomásul vétetik, s az e tárgy körüli kellő intézkedés a maga rendes útjára utasítatlik.

XXII. Ungi egyházmegye hubka-helmeci közgyűlése jegyzőkönyvének kivonatában jelenti, mikép főjegyzőül t. Németh Imre beési lelkész, aljegyzőül t. Orémusz Dániel salamoni lelkész urak megválasztattak.

A megválasztott fő s aljegyző urak elválasztatása kedves tudomásul vétetik.

XXIII. Alsözempléni egyházm. előterjesztvén mikép az iskolai tanterv lehető tökélybeni keresztülvitelére s az újabb tanmódszer alkalmazásában nem eléggé jártas tanítók kiképzésére az irányadó példányiskolák szakaszonkénti felállítása mulhatatlanul szükséges lenne: azon kérelmét terjeszti fel egyházkerületünk elébe, miszerint a példányiskolák mielőbbi felállttatását, megkivántató taneszközökkel felszereltetését, azokban működő tanítók illőbb díjazttatását eszközteni, ugyanazon tanítókat több képesség szerzése tekintetéből a főiskolai képezde gyakorlására s példányiskolája látogatására kötelezni méltóztatnék

Egyházkerületünk teljes igyekezettel s befolyásával támogatja a felterjesztést tevő egyházm. kívánalmait, misem feküdvén inkább szíven mint népiskoláink kellő felvirágzása: annál fogva egyházmegyéinkben a példányiskolák felállttatását, taneszközökkel felszerelését most újra megrendeli, s megvárja a vagyonosabb gyülekezetektől, mikép szakaszonként a tanügyi választmány által kijelölt pontokon szereljenek példányiskolákat, melyek a többi szellemileg szegényebb iskolákra kiáradó fénysugárok központjai, s az azokban működő kiképzett néptanítók az emelkedettebb tudományos műveltség fáklyahordozói lehessenek. Mely igen üdvös igyekezet könnyebb sikeresítése tekintetiből egyházkerületünk oda utasítja az egyházmegyei népiskolai választmányokat, mikép a vezérletük alá bizott iskolákra

éber gonddal s ügyszeretettel figyeljenek, megkísértvén minden célos eszköz a példányiskolák szakaszonkinti felállítására, s tanítóik kiképzésére, működésük eredményéről koronként egyházkerületi tanügyi választmányunkat értesítvén.

XXIV. Az egyházkerületi népiskolai választmány hivatását csak azon feltétel alatt tölthetvén be kellőleg, ha ülései megtartására s munkaköre rendezésére nézve határozott formák közt állapodik meg.

Annakokáért tartsa állandó szabályúl egybegyűlései helyére s idejére nézve: miszerint üléseit mindenkor az egyházkerületi gyűlés napját megelőző napon, ugyancsak azon egyházkerületi gyűlés helyén minden előlegesen bevárt felhívás nélkül tartsa meg. Figyelmét közelebbről, az egyházmegyei iskolai választmányokra oly céllal terjesztvén ki, hogy ezektől a felől szerezzen biztos tudomást, mennyire haladt elő az iskolaügy fejlődése az egyházakban? kellőleg fel vannak-e szerelve taneszközökkel a népiskolák? a nevelésügy emelkedésére kiadott célos rendeletek életbe vannak-e léptetve? mi van bevégezve, mi még a hiány s kívánni való? csak így lehetne kipuhatolni mindenik iskola emelkedését vagy pangását.

Az egyházkerületi népiskolai választmány az ez uton szerzett ismereteket, s biztos tapasztalatokat szokott mód szerint közölje az egyetemes tanügyi választmánynyal tudomás és szükségesképen oly közös elvekbeni megállapodás végett, melyeknek a gyakorlati teren alkalmazása népiskoláink életpezsdülésének újabb meg újabb lendületet adhasson.

XXV. Szabó András Ung egyházmegyei esperes ur azon jelentése folytán, melyben néhai Rhédey László ur hagyatéka elleni egyházmegyei követelés behajtását, habár a hagyatéki bíróság által hirlapilag körözött határidőben be nem jelentethetett is, elrendeltetni kéri.

Miután törvény szerint a hagyatéki bíróság csupán a hagyatéka feloszthatása tekintetiből szokta a záros határidőket kitűzni, s az által senki is törvényes követelésétől el nem mozdíttatik, s a hagyományosok a hagyatéka felosztása után is kötelesek viselni a hagyatéki terheket, főiskolai pénztárnok Kun Dániel ur érintett követelésnek szükség esetében a hagyományosok ellen intézendő rendes törvény utjáni behajtására is utasíttatik.

XXVI. Felolvastatott az alsó-zempléni egyházmegye azon jegyzőkönyvi kivonata, melyben a szerencsi egyház engedetlenségét bejelenti, s úgy az engedetlen presbiterium, mint iskolai tanító iránt határozatot kér:

Az egyházkerület a szerencsi egyház ezen felsőbbség határozatai iránt nyilvánított engedetlenségét méltó nehézteléssel fogadván, az egyház előljáróság helytelen ellenszegüléseért, jelen jegyzőkönyvünk e. m. esperes Hegedűs László ur általi közlésével, ez uttal megdorgálandónak, a nem engedelmeskedő tanító pedig nemcsak a nevezett egyházmegyében, hanem az egész egyházkerületben alkalmazástól eltiltandónak ítéltetett.

XXVII. Szakácsi Dániel sárospataki ügyvéd ur a mult 1860. évi októberi gyűlés jegyzőkönyve XLV. száma folytán a sárospataki malomkőbánya, és a sárospataki határbeli tagosítási és arányosítási ügyek állásáról tudósítását beadván:

Ezen ügyek mellett tanúsított szorgalma jelentést tevő ügyvéd urnak elismertetvén, azok mi előbbi befejezése is tapasztalt buzgalmába ajánltatik.

XXVIII. Alsózempléni egyházmegye sárospataki gyűlése jegyzőkönyvének fel-

terjesztett 51. száma értelmében, célos intézkedést kér tétetni az egyházlátogatási rovatos táblázatok elkészítése s kinyomatása iránt, mennyiben azok nem egy öntetű alakban nem is kellő ügyességgel s mindég sok idővesztéssel szoktak kiállíttatni.

E kérelmet méltányolván megbízzuk nt. Ferency József abauji, s Hegedüs László zempléni esperes urakat, egyházlátogatási rovatos táblázatok készítésére, melyeknek főiskolai nyomdánkban eszközendő kinyomatása felől a gazdaságügyi választmány intézkedésre hivatik fel.

XXIX. Gömöri egyházmegye hamvai gyűléséből a polgári kormány által felsegélytetés végett kijelölt egyházak s intézetekre nézve, melyek adakozáshoz elfáradt gyülekezeteink kezéből sokszor a segélyzésre méltóbb egyházainknak szánt adományt foglalják le, azon eljárást kéri életbe léptetni, miszerint előbb, mint azok kihirdetés végett leküldetnének, közgyűlésileg vizsgáltsanak meg, ha méltán bevétethetnek-é a felsegélytetésre jogosult egyházak rovatába?

A gyámolítás végett szuperintendensi hivatalunkhoz felső hatósági uton leküldött egyházak segélyzése mindenkor közgyűlésünkben szokott elrendeltetni; egyébiránt az adakozásnak, mely kegyeleten épül, korlátot vetni nem akarunk, de a nagyobb szükséggel küzdő egyházakra lelkészeink nagyobb figyelettel legyenek.

XXX. Olvastatván Jäger Károly sárospataki nyomdász azon kérése, hogy ő az eddigi haszonbér fizetés mellett mások feletti elsőbbséggel 3 évre továbbra megtartassék:

Miután a gazdasági választmány által nyújtott kedvezményt folyamodó el nem fogadva, magát ahoz alkalmazni nem kívánta, kérése teljesíthetőnek nem találtatott.

XXXI. Maklári lelkész, Prágai Lajos és Vasvári Károly h. gondnok urak az egri leány egyházat érdeklő jelentéseiket beadván, hálás érzettel köszönik a f. t. egyház kerületnek ezen leány egyház felállításához megkívántatott segélyezési eljárást, s midőn azon eljárási mód alkalmazását továbbra is kéri, bejelentik, hogy az ezután gyűjtendő pénzadományok h. főgondnok s pénztárnok t. Vasváry Károly urhoz Egerbe lesznek utasítandók

Örvendetes tudomásul vétetett az egri leány egyház előhaladásáról azon hivatalos jelentés, hogy ezen leány egyház a más hitvallású felekezetek közepette is rokon szentet, kegyeletet és pártfogást talált, s midőn az ezen leány egyház előhaladásában fáradozott lelkes egyházi férfiak buzgósága iránt méltányos elismerését kinyilatkoztatja egyház kerületünk, a most ezen egyház irányában tanúsított segélyezési mód még egy időre annyival inkább, minthogy a kérő ivereknek s zétküldhetése legfelsőbb helyen csak a magyarhaza területén belől engedtetett meg, fetartandónak határozatott.

XXXII. Olvastatott az 1861. évi számvevőszék jegyzőkönyvi 83-dik száma, mely a Ragályi kegyes alapítvány jövedelmének a hit s erkölcsstudomány tanárai közti kizárólagos felosztásáról intézkedvén, miután e tárgyban a véghagyomány ellenőrzője tek. Ragályi Ábrahám ur részéről kifogás tétetett, annál fogva e kérdés megoldás végett egyházk. gyűlésünkre felhivatni rendeltetett.

Ennek következtében az eredeti előmutatott végrendelet érdekelt pontja felolvasztatván világosan érthető lett mikép a 2000 p. f. kegyes hagyomány egyik fele része a theologia tanára fizetésének javítására, másik fele része pedig a pelsőci, ragályi, zubogyi, borsodi, Sárospatakon tanuló szorgalmas, s jó erkölcsű ifjak sorsa könnyítésére lenne fordítandó; e tekintetből a Miskolcon 1860. május 1-én tartott gyűlésünk jelen tárgybani határozata jövőre ekkép igazíttatik ki:

A megszorodott kamatok tőkésítésével növekedett alapítvány kamatainak egyik fele, jelen határozatunk értelmében összesen a theologiai szakban működő tanárok jövedelmének egyenlően felosztott aránybani növelésére, másik fele viszont a pelsőci, ragályi, zubogyi, borsodi községekből származott Sárospatakon iskolázó jó igyekezetű s erkölcsű tanulók sorsa könnyítésére fordíttassék.

XXXIII. Az alsóborsodi egyházmegye által jegyzőkönyvileg feljelentetett, miszerint főiskolánkból többször oly néptanítók kerülnek ki egyházainkba, kik az éneklésben járatlanok, ugyanazért az éneklési képességgel nem bíró ifjakat, mint ajánlkozó tanítókat kebelében jövőre alkalmaztatni nem fogja.

Az éneklési szakavatott képesség a néptanítói kötelességek főága s az éneklés isteniszteletünk lényeges része lévén: most a számvevő széki jegyzőkönyv 63. pont 2-dik szakasza megerősítettén, határozatilag kimondatik, miszerint népiskola tanítójaúl oly egyén, ki énekelni nem tud, egyáltalában nem alkalmaztathatik; a főiskolai igazgatóság pedig mindent elkövessen, hogy az ifjak, mint leendő néptanítók az éneklés tudományában szakavatott ismeretet szerezhessenek, egyébiránt az iskolai új tanrendszer kidolgozásával megbizott küldöttség az oktatás ezen ágának legcélosb beosztására is kellő figyelmet fordítand.

XXXIV. A brüni ágostai hitvallást követő testvér egyház, felsőbb helyről, közhirdetés által leendő segélyezésre ajánltatván:

Miután testvéri kötelességünknek ismertük mindég, a távol külföldön lakó szükölködő hittestvéreinket is tehetségünk szerint segíteni, az ajánltatott egyház közhirdetés általi segélyezésre felvétetik.

XXXV. A bécsi protestáns theologiai intézet, hozzánk megküldött lecketerve felmutattatván:

Tudomásul vétetik, s a sárospataki theologiai intézethez, a főiskolai könyvtárba leendő betétel végett áttétetik.

XXXVI. Felmutattatván f. t. szuperintendens ur által, Jansen leidai hittudor levele, melyben sárospataki főiskolánk részére, az utrecht-i theologiai intézet, nagy becsű testvériségének valóságos záloga gyanánt, említett intézet részéről hatszázhat 606 o. é. frtot. s tiz krt. küld:

Nemcsak kedves tudomásul veszi egyházkerületi közönségünk ezen örvendetes tudósítást: hanem e becses küldeményt, magyarországi protestáns egyházunk, s iskoláink iránti testvéri szeretet csalhatlan zálogául tekintvén, annak jegyzőkönyvünkben letett hálás megköszönése elhatároztatott, egyszersmind ezen hálánk kifejezése jegyzőkönyvünk kíséretében, mind Jansen hittudor urnak, mind az utrecht-i hittani intézethez, méltó tiszteletünk kifejezése mellett megküldetni rendeltetett.

XXXVII. Olvastatott a gömöri egyházmegye azon fölterjesztvénye, melyben a jánosi egyház azon kérelmét adja elő pártolólág, hogy mivel ezen egyház a mostoha szük idők miatt eddig sem tehetett eleget az egyházkerület azon sürgetős határozatának, hogy iskolatanítóját Takaró Lajost kifizetvén, bocsássa el kebeléből, s hívjon eddigi módszerint három éves iskolatanítót a főiskolából, engedné meg az egyházkerület kegyessége, hogy a nép szeretetet teljes mérvben kiérdemelt tanítója jövő szent pálnapig maradhasson meg tanítói állomásán:

Noha már többször megújított határozataink szigorún ellenzik a jánosi egyház kérelmének teljesítését: de részint a tanító mellett mind az egyház, mind a megye részéről többszörösen nyilvánított jóvélemény méltánylása, részint az időközben történendő tanító-változásból az iskolára hárámolható

kár elhárítása nem mellőzvéni ki figyelmünket: a jánosi egyház kérelme megadatik, említett iskolatanítónak, sz. pálnapnál tovább Jánosiban leendő meg — vagy nem maradhatása egyházkerületünk ez iránt hozandó további határozatától függesztetvén fel.

XXXVIII. Egyébiránt felolvastatván annak folytán, a Sárospatakon folyó év január 21-én tartott számvevőszék jegyzőkönyvének 66. sz. a. kelt azon indítványa, miszerint tisztelettel felkérendő lenne egyházkerületi kormányunk azon régebben tett nyilatkozatának beváltására, hogy mihelyt az időt eljöttnek látandja, enged az egyes egyházak azon óhajának, miszerint az iskolatanítói állomások rendeztessenek, ezt annyival inkább teljesítendőnek véli már a számvevőszék, mivel eljövendő nem sokára azon idő is, midőn a növelében végzett ifjak lesznek, kik képzettségöknél fogva, tanítói állomásra bármely percben alkalmaztathatnak, s mint ilyenek méltán igénybe veendhetik a ft. egyházkerület kegyes pártfogását:

A számvevőszék ezen emlékeztetése folytán, fentemlített régibb nyilatkozatunk és határozatunk érvényesítése szempontjából, a Sárospatakon számvevőszék alkalmával működött küldöttség bizatik meg azzal, hogy ezen már annyira megérett eszme, az iskolatanítói állomások célszerű elrendezése miként lehető keresztülvitele iránt, tervet készítsen, s azt lehető legrövidebb idő alatt átnézés és megerősítés végett terjessze fel.

XXXIX. A számvevőszék jelen évi határozatainak 94. pontja alatt kirendelt küldöttség t. Kis Gyula szirmai s. lelkész ur által bemutatott s ajánlatni kért Tiszamelléki egyház. térképe iránti nézeteit bemutatván:

T. Kis Gyula s. lelkész ur a bírálati pontokba kitett javallatokhoz maga alkalmazására utasított.

XL. Horváth Antal egyház. ügyvéd ur az egyház. peres ügyei állásáról szabályos jelentését beadván:

Annak a gróf Buttlerféle hagyományi, a Szirmai Ferencféle Begontina János csódtömege ellen megítelt, s elhunyt megyei főorvos Katona Mihályi tartozása bevételét tárgyazó 1. 3. és 5. pontjai tudomásul vétetnek.

A néhai Fáy Ferencféle tartozást érdeklő 2-dik pontra nézve ügyészünk véleménye folytán hő buzgalmáról ismert iskolakormányzónk mltgos Ragályi Károly ur kéretik fel, hogy ez ügyet a különben is hozzá osztatlan bizalommal ragaszkodó örökösökkel egyházkerületünket bődögítani megszokott közbenjárásával kiegyenlíteni mielőbb méltóztassék.

A néhai gesztelyi Nagy József elleni pürt érdeklő 4. pontra nézve, miután azon követelésnek menyisége, de az ügy állása sem tudatik, ezek iránti újabb jelentéstétel végett ügyészünknek vissza adatik.

A ptrügyi egyháznak néhai Bekény László örökösei elleni 800 v. frt. követelését tárgyazó 6. pontbani ügyészi vélemény azon módosítással fogadtatik el, hogy miután egyik örökös Zsujtán lakos Gálos Lajosné elébb ifj. Bekény Lászlóné iránt azon remény mutatkozik, hogy legalább a tőkesumma fizetését kész többi örökös társaiért is magára vállalni, nevezett Gálos Lajosné asszonyság egyházmegyei Esperes Ferenczy József ur vagy az általa megbizandó által érintett tőketartozás elválalására szólíttassék fel.

A Molnár József és neje elleni csődperre vonatkozó 8. pontbeli ügyészi vélemény folytán t. Szűcs János borsodmegyei főügyész, és Szűcs György urak, mint t. Kapcy Tamás ur megbizottjai, s Bakos Antal csódtömeggondnok ur, mint különben is az egyházak és egyházi ügyek lelkes előmozdítói a Molnár Józsefféle csődper mielőbbi befejezésére, s főiskolánk követelése kifizettetésének elősegállítására jegyzőkönyvileg felkéretni határozatnak.

a változott idő viszonyokhoz alkalmazottan elkészített s beterjesztett kötvény-minta megbíráásával pedig egyházm. tanácsos Lovász Miklós, főjegyző Kun Bertalan, és pénztárnok Kun Dániel urak bízáttak meg.

XXI. T. Borbély László ur azon megbízatása folytáni jelentése, illetőleg kérése, hogy miután tudomása szerint is néhai Borbély Gábor ur a főiskolai hittani tan székre tett aláírásával nem 400. pftnak, hanem a 400 pftnak élete fogytáig csak 24 frt kamatjának fizetésére kötelezte magát, nem látja igazságosnak a 400. pft. iránti követelést, s ezen tőke kitörlését annyival inkább javallja, minthogy azon esetben néhai Borbély Gábor segélyező ur özvegye, s leánya b. Bánfi Pálné ő mlta a főiskola javára főgondnok B. Vay Miklós ur ő nagyméltósága felhívása folytán 1000 o. e. ftot. ajánlanak, s azt bármely percben kifizetni is készek.

Miután az aláírási íyről az aláíró néhai t. Borbély Gábor ur akaratát tisztán kivenni nem lehet, a 400 ft. tőke iránti követelés elenyészettnek, s kitörlendőnek, s erről Borbély Gáborné ő nsga. valamint arról, hogy a főiskolára ajánlt s kedves tudomással vett 1000 ft sárospataki pénztárunkba lesz befizethető, — ezen határozatunk közlése mellett ft. szuperintendens ur által értesítendőnek határozottatott.

XLII. Olvastatott az alsózempléni egyházmegye azon nyilatkozata, melyen a sátoralja-ujhelyi jegyzőkönyv 16. sz. alatt a bacskai egyház papválasztási ügyében hozott határozatunk ellen, mint a mely állítólag az egyházm. önkormányzati jogát sérti, óvást tesz, s autonomiájának tiszteletben-tartását igényli; valamint nyilatkozatának saját eljárása igazolása végett, az egyházkerületi jegyzőkönyvbe egész terjedelemben leendő felvételét, s ennek a testvér egyházmegyék figyelmébe ajánlását kéri:

Egyházkerületi kormányunk az alsózempléni egyházmegyének, saját önkormányzata irányábani féltékenységét méltányolja: s megnyugtatósa végett jelenleg is nyilvánítja, hogy említett egyházmegye önkormányzati jogát, a bacskai egyház ügyében hozott határozatával sem célozta korlátozni. Azonban nyilatkozatának jegyzőkönyvünkbe egész terjedelemben leendő felvételét nem látja szükségesnek.

Egyébiránt tudomásunkra esvén az, hogy t. Keresztúri József ur, mint bacskai elválasztott rendes lelkész, az egyházmegyei kormánynál előleges maga bejelentése, s a felsózempléni e. megyétől elbocsátó, s más bizonyítványainak bemutatása nélkül és így törvényes formák mellőzésével lépett be egyházába, valamint értésünkre esvén az is, hogy az egyház elválasztott lelkészének beszállítása iránti szándokát bejelenteni elmellőzte, ezen ténye mind a lelkésznek, mind az egyháznak rosztaltatik, s ebbeli elmulasztott kötelességeik teljesítésére utasíttatnak.

És mivel t. Keresztúri József urnak a bacskai anyaegyházba lett belépése által, mint az alsózempléni e. megye részéről jelentetik, de a leleszi leányegyház folyamodványából is kitetszik, bizonyos meglegetlenség fejlett ki a leleszi leányegyházban, elannyira, hogy ezen l. egyház, az anyaegyháztól elszakadását célba vette, s e miatt keblébe egy segédlelkésznek berendelését kéri; sőt folyamodványában oda nyilatkozik, hogy anyaegyházzá ohajt lenni: ezen ügynek megvizsgálása, lehető békés utoni kiegyenlítése, az alsózempléni egyházmegyei székhez, mint első folyamodási bírósághoz tétetik vissza, jelentése e tárgyban be-
vára tván.

XLIII. Az alsóborsodi egyházmegye a H. papi egyház azon kérelmét terjeszti fel, s ajánlja pártolólággal figyelmünkbe, hogy mivel ezen egyház keblében a tanítói állomáshoz kötött fizetés oly csekély, hogy e miatt azt a sárospataki theologus ifjak közül, a legközelebbi iskolatanító hívás alkalmával senki el nem fogadta, s így kényte-

lenek voltak a képezdeből vinni tanítót, ki szép erkölcsi önviselete, szorgalmas és süketes tanítása által nemcsak a nép szeretetét nyerte meg: hanem alásülyedt iskolájukat is szép virágzásra emelte: engedtetnék meg azért folyamodó egyháznak, az egyházkerület részéről, mint kinek ily engedély-adásra egyedüli joga van, hogy szeretett tanítóját az egyház állandóan megtarthassa.

A H. papi egyház köztudomás szerint is a csekélyebb jövedelmű egyházak közzé tartozván, honnan akadémiákra különben sem mehetnének ki theologus ifjaink: de azon szempontból is, hogy a képezdei ifjaknak itt nyitassék tér a hivatalbai juthatásra, a papi egyház kérelme megadatik, s keblében a tanítói állomás jövőre állandósíttatik.

XLIV. A nemes orosz egyház lelkésze és iskolatanítója, tűzvész által minden vagyonuktól megfosztatván, egyházkerületünkben, részökre leendő segélygyűjtés elrendeléseért esedeznek.

Egyházkerületünk mindenkor édes kötelmének ismerte el a szerencsétlenség által sujtott egyházakon s egyházi személyeken segíteni; folyamodók sulyos sorsa enyhítése tekintetiből is elhatározza a segélygyűjtést, s mivel a sorssujtottaknak kétszeres adomány az idejében adott jótétemény, oly meghagyással ajánlja ez ügyet az esperes urak figyelmébe, hogy a gyűjtött jótéteményt őszi közgyűlésünkre az egyházker. Dékán kezébe szolgáltatassák be.

XLV. Sárospatakon 1860 okt. 10. s több napokon tartott egyetemes népiskolai bizottmány által készített, mind a négy egyházkerület által elfogadandó, s jelenleg egyházmegyéink átnézése s birálata alúl visszaérkezett papi visga iránt hét egyházm. egyező helybehagyással, s minden változtatás nélkül elfogadjja s életbeléptetni óhajtja azt: két egyházm. azon változtatással, hogy az eddig szokásban levő bekelezési visga hagyassék meg az egyh. megyéknél, egy azon hozzáadással, hogy a vizgálati tantárgyak közé a magyar magánjog is vétessék fel. Ungi egyhm. véleményét a kérdéses papi visgaterv iránt be nem adván:

Ungmegye mindenek előtt oda utasíttatik, hogy véleményét jövő sárospataki közvisgák alkalmával tartandó k. gyűlésünkre multhatatlanul adja be. Egyébiránt mivelmár a hét megyéből bejött véleményekből is kitűnik a többség, az egyetemes népiskolai választmány által készített papi vizgaterv, egyházkerületünk részéről elvben elfogadtatik, és papjelteinknek az egyházmegyék, kormánysszékek utján tudtokra adandó lesz, mikép eleve is készítsék magukat, ezen az eddigi vizgálati módnál, mindenesetre nehezebbhez, és szigorúbbhoz. Azonban minthogy ennek rögtöni életbeléptetése nem is céloztatik, és sok nehézséggel járván, arra előleges készület kívántatik: azon célszerű módnak, és rendnek megalapítására, melyszerint ez mielőbb életbe léptethessék, egyszersmind a helynek, hol ezen visgák időről időre legcélszerűbben tartathatnak, kijelölésére, szóval minden ez ügyre vonatkozó körülmények alakítására multhatatlanul szükséges terv megkésztése választmányra bíztatik, melynek tagjai ft. szuperintendens ur elnöklete alatt, Édes Albert esperes, Kun Bertalan főjegyző, Futó Dániel szikszói lelkész, tolcsvai Nagy Geleon segédgondnok és Szatthmári Király György egyházm. tanácsos urak lesznek: munkálatuk eredménye jövő sárospataki gyűlésünkre beadandó.

XLVI. Az abauji egyh. megyének azon felterjesztése olvastatván, melyben a legközelebb lefolyt alkotmányellenes kormányzat idejében, a megyék polgári felosztása szerint, az abauji egyh. megyétől, az alsóborsodi egyh. megyéhez kapcsolt ongai egy-

háznak visszacsatoltatását kéri, indokul hozván fel, Onga helységének polgárilag már különben is Abauj megyéhez történt visszacsatoltatását:

Az abauji egyh. megye kérelme méltányosnak, s a megyék régi polgári felosztásának helyre álltával, egyházi közigazgatási tekintetből is célszerűnek ítéltetvén, az ongai egyház, abauji egyh. megyéhez visszacsatoltatik, s e körülmény az illető egyh. megyékkel, az ongai egyházzal, s lelkészével, ahhoz leendő alkalmazkodás végett tudatandó.

XLVII. Miskolcon létező egyházkerületi leánynevelde folyó 1861. február hó 10-ik napján tartott közvizsgájáról szóló jelentése olvastatván az ezen intézet felügyeletével megbízott választmánynak, ebben előadatik, miszerint Dóczy Gedeon vezértanár ur felügyelete, és hű dajkálata alatt, a kiszabott tantárgyakból 71. növendék képeztetik jelenleg a női magasztos hivatásra, s letett vizsgájuk, úgy az elméleti, mint gyakorlati tantárgyakból, kézimunkákból, zenéből stb. a legszebb sikerrel ment végbe. Van az intézetben harmincegy vidéki növendék, kik Szepes, Zólyom, Árva, Liptó, Turócz, Nógrád és Heves megyékből valók, van növendék intézetünkben még Moldvaországból is, a többiek részint Miskolcra, részint vidékéről valók. Ohajtandó azonban, hogy a f. t. egyházkerület, ezen méltán ápolást érdemlő intézetet atyai szívéhez szorosban kapcsolja, s úgy anyagi, mint szellemi bővebb áldásaiban részesítse: nevezetesen úgy a tantárgyak, mint az ehez szükségelt kézikönyveket szabályszerűbben határozza meg, egyszersmind a női neveléshez multhatlanul szükséges „Nőtan“ készítéséről kegyesen gondoskodik.

Örvendetes tudomásul vétetett a felügyelő választmány ezen nyomasztó, és kimerítő tudósítása, s elismervén egyh. kerületünk ezen intézet magasztos célját és feladatát, de belátván egyszersmind azt is, hogy ezen intézet feladatához méltó ápolásban eddig nem részesíthetett: hogy ezen a nemzetiségre nézve oly szükséges és jótékony intézet mielőbb virágzásra emelkedjék, egyházk. kormányunk komolyan, és ezen fontos intézet jövője iránti szoros kötelességéből folyó figyelmeztetéssel ajánlja ezt továbbra is az egyházmegyék s egyházak figyelmébe, hogy addig is míg ezen intézet alaptökéjének leendő előállítására egy vagy más uton megtörténhetnék, az ezen intézet folyó költségeinek fedezéséhez, évenként, házonkénti hathatós segélygyűjtéseik által járulni igyekezzenek.

Egyébiránt a felügyelő választmány megbizatik, miszerint készítsen tervet, melyben fejtsék ki az, hogy ezen intézet nemcsak célszerű fentartása, de magas, honi s nemzeti irányú teljes kifejlésre juthatása, minő alaptökét igényelne? mennyi van e célra jelenleg? a többi honnan, s mely kútforrásból állíttathatnék elő? mily öszveg szükségeltetik annak mostani körben s alapokon létezéséhez? s honnan lenne ez is legcélszerűbben fedezendő? vegye számba errenézve a miskolci egyház részéről e célra átadott alapítványi tőkéket, s azokat rendbeszedvén, adja át az egyházk. világi pénztárnoknak. Figyelmébe ajánlja egyházk. kormányunk az e tárgyban működendő választmánynak, a szükségelt pénzalap leendő kimutatásánál következőket:

1. Hogy a testvér egyh. kerületekkel közösen kezelt, s kezelendő népiskolai könyvek árából bejövendő tiszta hasznot, mely szép kilátást ígér, ezen intézet megalapítására fogja fordítani.

2. Vegye figyelembe az egyh. megyék részéről történendő évi segélygyűjtést.

3. Érintkezésbe tevéen magát a választmány gömöri egyházm. tanácsos Dapsi Vilmós urral, a Tornaalljai Károlynő született Losonczy Judith asszony által e célra tett kegyes alapítványa sikeresítését, és gyümölcsözővé tehetését eszközölje.

Egyébiránt a borsodi esperes Édes Albert ur, kérdést intézvén az

íránt, hogy a néhai b. e. Apostol Pál szuperintendens felett mondott beszédének árából bejött, s ezen intézet gyarapítására általa felajánlott, s a miskolci takarékpénztárban már gyümölcsöző üzvegről százhusz o. e. ftról szóló takarékpénztári könyvecskét hova adja be? az egyházker. világi pénztárnok Bakos Antal ur kezébe leendő adása elhatározottatott.

XLVIII. A főiskola gimnázialis tanárai, egy általuk aláirt folyamodványukban azt kérvén, miszerint a főiskola beléletére vonatkozó egyes okmányok, minők például egyik vagy másik tanár által kiadott, vagy kiadandó térítvényeknek jövőre nyilvánosság eleibe leendő bocsátása akadályoztassék meg, ily okmánynak pedig legközelebb történt kiadása, mint a főiskola ellen elkövetett sérelem orvosoltassék:

Az iskola beléletében felmerülni szokott ily panaszok s bajok elintézése mint első bíróság, a főiskolai előljáróság elébe tartozván, a gimnázialis tanárok által beadott folyamodványban felmutatott belügyi viszonyok elintézése is a főiskolai előljáróság elébe utasíttatik vissza. Felkéretnek azért ft. szuperintendens, és főiskolai algondnok mélt. Ragályi Károly urak, hogy ezen ügyet lehetőleg békés uton intézzék el, minek ha — mit hinni nem akarunk, kellő eredménye nem lenne, eljárásukról legyenek szivesek jelentést tenni az egyházkerületre.

XLIX. Gümöri egyházm. az egyházi ügyben kelt s postai uton küldetni szokott hivatalos levelek, néha megrovásidijjal sulyosított postabérrel való taksáltatását, mely kedvezőtlen körülmény egyházi közdolgaink szabad menetének gátolólag áll utjában, egyházkerületi kormányunknak szükséges orvoslás végett bejelenti.

E tárgybani intézkedés kormányzatunk hatáskörén kívül esvén, ajánl-tatik a hivatalos levelek kiállítására meghatározott felső utasításoknak pontos megtartása.

Egyuttal megrendeltetik, előfordulható kellemetlenségek kikerülése végett, miszerint egyházkerületi pénztárnoki, s ügyvédi hivatalaink is hivatalos peesétnyomót használjanak.

L. Felemlítettvén főiskolai igazgatótanár Erdélyi János úr által, a főiskolában ujonnan felállíttatni szándékolt jogbölcészeti s történelmi tanszékek megalapítására, ő nagyméltósága szeretve tisztelt főgondnokunk felszólítása folytán már eddig is bejelentett, s kegyesen tett alapítványozók neve közt, Pálócy Horváth Mária kisasszony ő nagyságának főiskolánk irányában tanúsított, s hó vallásos buzgalmáról tanuskodó szép tette, miszerint 10,000 forintot alapított a jogi s történelmi tanszékek megalapítására:

Egyh. kerületi kormányunk, mélyen méghatva érezvén magát a kegyes alapítónő ő nsga, tanintézetünk íránt tanusított példás kegyessége által, részint másoknak is buzdító például, részint ezen kitünő kegyeletes tettnek az utókor előtt leendő örökítése tekintetiből is, alapítványa jegyzőkönyvbe iktattatik, és egyh. kerületünk hálájának, említett ő nsga. íránt élőlészóval, jegyzőkönyvünk kísérete mellett történendő kifejezésére, ő msga Ragályi Károly ur iskolai gondnokunk kéretik fel.

LI. Sárospatakon 1861. év Jan. 21. tartott főiskolai számvevőszék jegyzőkönyvének 63. sz. alatt Ivánka Sámuel énektanár előterjesztése folytán, az éneklés átalakítása, s javítása tárgyokban hozott, s megerősítés végett jelen gyűlésünkre felterjesztett igen célszerű vélemény, miszerint:

1. A világi darabok tanulása mellett, az éneklőkarnál is, fő suly a choral énekek tanulására fektetessék.

2. A 2, 3, 4 éves theologusok hetenkint két órán köteleztessenek az egyházi énekeket tanulni.

3. A főiskolai zenetanár által, az önként vállalkozóknak adatni szokott azon

zongorai magánórák adása, a gimnázialis osztályokrai hatás tekintetiből tovább is fentartandó legyen.

4. A gimnázialis osztályok énektanítói, ezután a zenetanár felügyelete alatt álljanak, s annak utasításaival élni tartozzanak. Az énektanár tisztje léssen, miután elfoglaltatása miatt közvetlen nem hathat, a gimn. osztályokra közvetve hatni, t. i. a gimn. énektanítókat, az általuk tanítandó énekekre, a tanításmód rendszerére tanítani, az osztályok énekóráit minél többször meglátogatni.

A számvevőszék mindezen célszerű intézkedései helyben hagyatnak, és megerősítettnek, valamint azon javaslat is, miszerint az énekügy feletti felügyelet, az akadémiai és képezdei tanári testület hatósági körébe helyezettendő lesz, teljes érvényre emeltetik.

LII. Sárospataki énektanár Ivanka Sámuel ur az Ujhelyben 1860 okt. 10—13-án tartott egyh. kerületi gyűlés jegyzőkönyve 36. cikke alapján jelenti, mikép énekdolgozatait több okoknál fogva új kidolgozás alá vétén, azokat, minthogy kinyomatásuk egyh. kerületünknek egyedül igen költséges leendett volna, az egyetemes tanügyi választmány elibe terjesztendi, hogy közös költségen s a többi ft. egyh. kerületek tekintélyének sulyba vetésével gyorsabban világ elébe bocsáthassa.

Tudomásul vétetik.

LIII. Simonyi egyh. előterjesztett folyamodványában köteleztetni kéri a darnyai leányegyházat, fenálló kölcsönös szerződvényük értelmében, a torony-építési költség harmadrészének visszatérítésére.

Folyamodó egyház kérelme a gömöri egyházmegyén már elegendően megvitatva lévén, s e kérdés: tartozik é, bár a kölcsönös szerződvény értelmében, a darnyai l. egyh. a simonyi anyaegyháznak oly pompás s költséges tornya építéséhez, melyre előleges beegyezését nem is adta, egyharmad költséggel járulni, már tagadólág eldöntetvén: a tisztelt egyházmegyének ez érdemben hozott végzése egyházkerületileg is jóváhagyatik.

LIV. Az alsóborsodi egyh. megyének a körlelkészek díjaztatása iránt felterjesztett, s alaposan indokolt azon határozata olvastatván, miszerint a körlelkészek fárasztó és gyakran az egyházak semmi méltánylásával nem találkozó eljárásaért 20 az az húsz o. e. frt. díjt rendelt; mely díjaknak az egyh. megyei pénztár minél csekélyebb részben leendő terheltetése nélküli kiadását, különösen két lelkes, áldozatkészségűkről már eddigelé is jól ismert férfinak köszönhetni: nevezetesen esperes Édes Albert urnak, ki ajánlatot tön, hogy míg az egyházi közügyek terén működénd, évenként, tíz tíz ftot fog adni négy körlelkész számára; és tolcsvai Nagy Gedeon segédgondnok urnak, ki ugyan e célra 200 az az kétszáz o. e. frt. alapítványt tett öt száztóli kamat fizetéssel, kötelezván magát és utódait ennek pontos fizetésére, mindaddig, míg a tőke be nem fizettetik. Ezen nemes áldozatkészségöket az illetőknek részint hálás elismerés méltó jeléül, részint a többi egyh. megyékben is hasonintézkedés és áldozattételrei buzdító példa gyanánt a borsodi egyhm. felterjeszti, és köröztetni kívánja.

Kedves tudomásul vétetett az alsóborsodi egyhm. ezen célszerű intézkedése; s ennek köröztetése, a többi egyh. megyékben hason intézkedés iránti buzdítás végett, elrendeltetett. Egyszersmind méltó örömet érezvén egyházkerületi közönségünk mindannyiszor, hányszor a nevelés szent ügye érdekében, ily szép áldozattételekkel találkozók: a tisztelt adakozóknak jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz.

LV. Hitelesen említettvén fel több oldalról, hogy az iskolatanítók, a törvényesen bevett énekeskönyv mellözésével, sokszor részint magok által készített, részint más-honnan vett énekeket énekelnek nyilvános istenitisztelet alkalmával, s ez által nemcsak

az istenitisztelet rendjét zavarják meg, de a vallásos buzgóságot is csökkentik, elhatározatott:

Miszerint az iskolatanítók szigorú felelet terhe alatt, oda útasíttatnak, hogy miután az éneklés, lényeges kiegészítő része a közönséges istenitiszteletnek - s új énekek felvétele az isteni tiszteletbe a liturgialis változtatás körébe esik, óvakodjanak minden önkényes eljárástól, s más énekeket istenitisztelet alkalmával, azokonkívül melyek törvényesen bevett, s egyházilag is a százados veleélés által szentesített énekeskönyveinkben foglaltatnak, használni ne merészeljenek. Egyébiránt az erre leendő felügyelet a lelkészek kötelességévé tétetik.

LVI. Szirmai lelkész t. Bodnár Mihály úr, gyűlésünk asztalára tette le, néh. b. e. ft. Szathmáry Paksi József úr arcképét, azon kéréssel, miszerint rendelkeznek egyh. kerületi gyűlésünk, ezen egy a b. e. szuperintendens ur hűtisztelője által kicsiben levett arcképnek, a sárospataki füzetekben, a dicsőültnek hű életleirásával leendő közzététele iránt.

A köztünk mégmost is becses emlékezetben álló, s hamvaiban is áldott főpásztor iránti hálás kegyeletünk nyilváníthatásának ez által is újabb alkalmat nyilván, örömmel ragadjuk meg ez alkalmat, a megb. emlék koszorújába betűzni a virágszálat, mely abból hiányzott; s e célból az arckép átadatott esperes Hegedűs László urnak, azon nyilvánítással, hogy annak sárospataki füzetekben, életleirásával együttes közrebocsátását eszközölje.

LVII. Egyházkerületi ügyvéd Horváth Antal ur által a változott idő viszonyokhoz idomított kötvény-minta megbírálásával megbízott küldöttség szóval tett jelentése folytán

A bemutatott kötvény-minta helyesnek s időszerintinek találtatván, alkalmazásba vétele elhatározatott, s minden egyházainkbani körözés végett mind a 8 egyházmegyei n. t. esperes urakkal másolatban közöltetni rendeltetett.

LVIII. A sárospataki főiskola ez évi számvevőszék jegyzőkönyve 40. 53. és 56. pontjai felolvasatván

Az azokban előterjesztett észrevételek helyeseknek találtattak, s elhatározatott, hogy

1. Az egyházkerületi jegyzőkönyvek ezentúl a főiskola könyvtára részére is időnként megküldessenek.

2. A testgyakorda alaptőkéi külön kezeltessenek és kamatoztassanak.

3. A képezde alaptőkeit az illető egyházak részletenként is befizethessék ugyan, mindazáltal a fizetetlen tőkék kamatai pontosan bekivántsassanak.

LIX. Özvegy-árvatári bizottmányunk jelenti, hogy miután az özvegy-árvák névsora teljes pontossággal csak három egyházmegyéből, a többi egyházmegyéből pedig hiányosan, vagy épen be sem adatott, célba vett munkálatát végbe nem vihette, s ha a betételnek egy harmada az alapszabályok szerint tőkésítettik, a felmaradó $\frac{2}{3}$ rész a szükségelt kiadások fedezésére nem lesz elég; ennél fogva úgy arra nézve, hogy az özvegy-árvák névsora évenként minden egyházmegyéből pontosan s a $\frac{1}{2}$ alatti minta szerint beterjesztessenek állandó szabályos; mint arra nézve, hogy ez évben a szükségelt kiadás miként történjék, határozatot hozatni kér.

A $\frac{1}{2}$ alatti minta kivánt célra alkalmasnak találtatván, a kerületbeli özvegy-árvák névsorának évenként a tavaszi gyűlést megelőzőleg legalább 8 nappal és pedig a jónak talált $\frac{1}{2}$ alatti minta szerint az özvegy-árvatári bizottmány elnökéhez leendő beterjesztése minden egyházmegyék kötelességébe tétetik; a szükséges kiadások ez évben is, a közelebb lefolyt

év módja szerint teljesíttessenek. Az özvegy-árvatári bizottmány tagjaiul n. t. Édes Albert esperes ur elnöklete alatt Szekeres János luczi, Debreczenyi Gábor fnyárádi, Szabon János jánosi, Apostol Péter körtvélyesi, Bálint József lasztóczi és Német Imre beési lelkész urak, rendkívüli és sürgős esetekben eljáró választmányi tagokul Misley Károly miskolci lelkészek, és Ragályi Ábrahám e. m. tanácsos urak ki neveztetnek, s ezen határozatról minden egyházmegyék tudás és alkalmazkodás végett értesíttetni rendeltetnek.

LX. Tólcsvai Nagy Gedeon e. m. főgondnok ur ő nsga. szóval tett azon kegyes nyilatkozata, miszerint az özvegy-árvatárra hólta napjáig évenkénti 10 frt. ajánlatát megörökíteni kívánván, özvegy-árvatárra 200 o. é. frt. tőkésít, s arról a szabályos alapítványi levelet kiadandja :

Hálás köszönettel fogadatván segédgondnok ur ő nsg. a pártfogolásra valóban érdemes özvegy-árvatár iránt mutatott ujabbi kegyessége, nemes tette követendő például jegyzőkönyvbe iktattatni határozatott.

LXI. Olvastatván a közelebbi főiskolai számvevőszék 82. határozata, egyszerűsmind Kun Dániel pénztárnok folyamodványa, melyben rendes fizetésén felül, az alumniális jövedelem kamatjaiból eddig is a számvevőszék tudtával huzott 3 % jövedelmét továbbá is, és pedig állandóan meghagyatni kéri.

Pénztárnok urnak egy részről foglalatosságai megszorodását, más részről lelkiismeretes és pontos eljárását el nem ismerni nem lehetvén, rendes fizetése mellett az eddig is használt alumniális tőkék kamatai 3 százaléka jövedelmeül továbbra is meghagyatik.

LXII. Felolvastatott a f. évi ápril 18-ik napján tartatott egyházkerületi számvevő széknek az 1860 ik évi számadás megvizsgálásáról vezetett terjedelmes jegyzőkönyve, mely szerint e. k. dékán s számadó n. t. Kun Bertalan úr számadása alatt a f. 1861-ik évre a szűkösök pénztárába . . . . . 19,094 frt. 62 kr.

a papi özvegy és árvatár pénztárába 36,723 „ 94 „

összesen 55,819 frt. 56 kr.

maradt osztrák pénzben, s melyben a számadás vizsgálása alkalmával különösebben a fizetetlen kamatok, s némely tőkék bevétele iránt felmerült határozatok megerősítés alá felterjesztetnek.

A számadás ellen a számvevőszék által semminemű nehézségek sem hozatván fel, a számadás helybenhagyásával, számvevőszékünk eljárása köszönettel vétetett, s a számadás vizsgálásánál kelt számvevőszéki határozatok megerősítettvén, azoknak foganatosítása számadónk s ügyszünk buzgóságára bizatik.

LXIII. A poroszlói egyháztanács folyamodik az a. borsodi egyházmegye azon határozatának megváltoztatásáért, mely szerint azon kérelmetől, hogy a lelkész részére szokásos 8 szekér takarmány évenkénti adásától a lakosság felmentessék, s a rector évi fizetéséből a kisebb fi- és leánytanítónak 12 köből gabona engedtessek át, elmozdított :

Miután illető egyházmegyénk e tárgyban intézkedését ez ideig fel nem terjesztette, az ügy tárgyalása az iratok felterjesztéséig elhalasztandónak, s a folyamodó egyháztanács az iratok felterjesztendésének sürgetésére utasítandónak találtatott.

LXIV. Beadta az egyházkerületi levéltár helyiségének megvizsgálása, s az ott szükségelt javítások iránt véleményadással megbizott választmány jelentését, melyben a falaknak, vashorgonyok általi egybefoglalását, s az egész helyiség kitisztítását véleményezi.

A vélemény helybehagyatik s végrehajtásával egyh. kerületi főjegyző, és világi pénztárnok Bakos Antal urak bizatnak meg, jelentésök, együtt a munka költség árjegyzékének előterjesztésével, jövő közgyűlésünkre bevérván.

LXV. Az abauji egyh. megyének a gönci iskolatanítótság állandósítása iránti javaslo előterjesztése, a már ezen tárgyban jelen gyűlésünkből megbizott választmányhoz utasittatik.

LXVI. Ugyancsak az abauji egyház megyének, volt s. lelkész L. L. mint elmebetegnek ügyében felterjesztett kérelme és figyelmeztetésére határozatotott:

Hogy miután egyházkerületünk, ezen szerencsétlen ifjú gyógyítása ügyében hozott elébbeni határozata nem vezetett kívánt eredményre: más módot sorsa enyhítésére nézve nem lát, mint azt, hogy részére bizonyos segedelem gyűjtessék. Ez okból a régebben gyakorlatban volt, de néhány év óta megszűnt közhirdetést az „örültek intézetére,“ ismét elrendeli, s az abból időnként bejövendő öszveget ezen szerencsétlen ifju sorsa enyhítésére fogja fordítani. Minthogy azonban ezen intézkedés csak jövő évben léptethetik életbe, jelenleg részére a szükösi pénztárból 20 az az húsz o. e. forint kiadandó.

LXVII. Dóczy Gedeon egyh. kerületi nőnöveldei vezértanár, külföldi tudományos utazását célba vévén, a Bárcy-kegyes alapítványból feles költségei fedezésére segélyért esedezik:

Már a tállyai egyh. kerületi gyűlésben megrendeltetvén folyamodó számára az uti segély: a Bárcy-kegyes alapítvány egy évi kamat jövedelme, részire ezennel utalványoztatik.

LXVIII. Olvastatott t. Tamko Ferenc keresztesi s. lelkész folyamodványa, melyben az alsóborsodi szék által, bekebleztetési vizsgája alkalmával nyert s lelkészi sorállásából, illetőleg osztályoztatásából, azon ok miatti alább soroztatását panaszolja, mivel egy évet, a bekebleztetési vizsga után, részint S. Patakon, részint a Szepességen töltött, melyhez hasonló okok miatt más s. lelkészek alább soroztatása, még említett egyh. megyében soha nem történt: kéri ez okból egyh. kerületi kormánysszékünket, hogy az egyh. megyének, ezen rá nézve lealázó ítélete alól folyamodót feloldozni kegyeskedjék.

A s. lelkészek osztályoztatása, s illetőleg állomásaikra történő elhelyeztetésük, fenálló szabályaink szerint eddigelé az egyh. megyék önkormányzási jogkörébe tartozván: de különben sem levén ez ügyben egyh. kerületünknek, az alsóborsodi egyhm. eljárásáról, kellő ismerete, sőt folyamodó által mellékelt egyh. megyei határozatból kitűnvén az, hogy ő bekebleztetési vizsgájának letétele után még a főiskolába visszatért, s innepi jútéteményt is vett, s majd a Szepességen németnyelv tanulása kedveért nyolc hónapot töltött, mely idő alatt vele együtt bekebleztetési vizsgát állott kortársai, és így folyamodónak nem külegyetemeneken töltött ideje alatt, nyertek alkalmazást: egyházkerületi kormányunk, mindezen okoknál fogva nem érzi magát jogosítottnak arra, hogy folyamodó egyoldalú előterjesztésére, az egyházmegye határozatát megváltoztassa.

LXIX. Olvastatott az alsóborsodi egyházm. 1861. apr. 10. s. Keresztúrban tartott gyűlése jegyzőkönyvének 5. szám alatti azon felterjesztménye, melybe a házassági életre lépni kívánó katonaköteles ifjak megesketését utasításúl adván a kormány alatti

lelkészeknek, ugyanazon végzését megerősíteni s a többi egyh. megyékre is irányadóul kiterjesztetni kéri.

Az előterjesztést tevő egyházmegye ily általánosságban tett intézkedését magaévé nem tehetvén egyházkerületünk, azt ekkép módosítja: A polgári szabadságában élő, bár katonasági évkorra jutott egyének házasságát betiltó alkotmányos országos törvényeket nem ismervén egyh. kerületünk, véleménye szerint azok minden felső engedély nélkül szabadon egybekelhetnek, ellenben a katonai kötelezettség alatt álló ugynevezett szabadságos katonák, házasodhatásukhoz eddig is a katonai kormány engedélye szükségeltetvén, az ily házasodni kívánó egyének házassági- engedély kieszközlése tekintetiből haladék nélkül terjeszszék fel folyamodványukat az illető hadi kormányhoz, honnan ha 4 hét alatt engedély le nem érkeznek, folyamodók új kérvényökkel keressék meg ft. szuperintendens urat, ki is a vadházasságok terjedésével dúló áradatként növekedő erkölcstelenség akadályoztatása tekintetiből, főpásztori tekintélye s befolyása sulybavetésével, házassági engedély kieszközlése végett a célhoz vezető lépéseket megtenni kegyes leend. Egyébiránt, hogy az ily házassági engedélyek kieszközölhetése mindinkább megkönnyíttessék, ft. szuperintendens ur felkéretik, miszerint ily engedély eszközlésére vezető utat s módot, valamint azt is, hogy ehéz mily okiratok szükségeltetnek, egyházainkban köröztetés utján tudomásra juttatni sziveskedjék.

LXX. A szükösi pénztárból felsegélytetés végett következő egyének ajánlatnak: Kövér József kupai, Beregszászi Sámuel restei, Persenczki János toronyai lelkészek. Tornából lenkei tanító: Putnoki Nagy József, Alsóborsodból halászi levita és nyugalmazott tanító Sára Szabó Sándor. Abaujából Kovács József, Portörő József és Fóris András volt kéri tanító.

Említett pénztárból a lelkészeknek 10, a tanítóknak 5 forint utalványoztatik.

LXXI. Több kölcsönt kérő egyházak s magánosok jelentkezővén: folyamodások a szokott mód szerint, a kerületi pénzkiaadó választmányhoz utasítottik.

LXXII. A felső lövői ágostai hitvallásu egyház, felsőbb helyről, közhirdetés utján segélyezésre ajánlatván: a közhirdetés utján segélyzendő egyházak s intézetek sorába, jelen évben felveendő.

LXXIII. Közsegélyzés utján kihirdetés végett egyházmegyéinkből következő egyházak terjesztetnek elő:

Alsóborsodból az ongai adós, mályi kisjövedelmű, egri keletkező, Gömörből szalóczi templomot építő, kövecsesi paplakot építő, Tornából a jablonczai egyházi épületeit újító, Abaujából a szkárosi vagyontalan, s szendi templomát, tornyát, paplakát újító, Felsőborsodból a mályinkai s velezdi szükölködő s építkező, Alsözemplinből a hotykai, s bodrogkereszturi szükölködő, Felsőzemplénből?
Ungból: a pályini s bajánházi tűzkárosult egyházak az itt bejelentett egyházak folyó évben közsegélyzés végett kihirdetése elrendeltetik.

LXXIV. Olvastatott Danavár Klára és Danavár Zsuzsánna papi árvák kegyes felsegélytetés végett előterjesztett folyamodványuk:

A már tökéletes koron is túlhaladt kérelmező szűkösök számára nem lévén felsegélyező pénztárunk: folyamodóknak vigasztalás nem nyújthatatik.

LXXV. Jövő közgyűlésünk határidejének kijelölése jövőn szóba, felmerült egy az őszi gyűlésig még, Sárospatakon közvizsgák alkalmával tartandó gyűlés szüksége, hol leginkább a főiskolai ügyek lennének tárgyalandók, s elintézendők. Mint szintén előadatván az is, hogy jövő őszi közgyűlésünk, papavatási gyűlés leendvén, annak hol? s mely napon leendő tartása tüzetnék ki: határozatott

hogy a Sárospatakon tartandó gyűlés határideje, a vizsgálat közben eső vasárnap, azaz július 14. leend. Az őszi közgyűlés tartása pedig, abauji egyházmegyébe következőn, esperes Ferenczy József ur felhivatik, hogy a gyűlés hol leendő tartásának helyéről eleve gondoskodják s szuperintendensi hivatalunkat az iránt kellő időben tudósítsa. — Egyéb-iránt az őszi közgyűlés határidejeül, szeptember 22-ik napja tüzetik ki.

Jegyzették Kun Bertalan főjegyző, Bálint József helyettesített, Piskóty János világi, és Maklár Pap Lajos aljegyzők.

Kiadta

KUN BERTALAN,
e. m. főjegyző.

Javítás.

A 9-dik szám alatt a tanügyi küldöttség tagja Rimaszombatból Baksai István tanár.

Ára 20 uj kr.